

PRIIMTI TEKSTAI

P9_TA(2022)0056

Mažėjanti pilietinės visuomenės erdvė Europoje

2022 m. kovo 8 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl mažėjančios pilietinės visuomenės erdvės Europoje (2021/2103(INI))

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos sutartį (ES sutartis) ir į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV),
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją (toliau – Chartija),
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvenciją (EŽTK),
- atsižvelgdamas į 2021 m. balandžio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/692, kuriuo nustatoma Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programa ir kuriuo panaikinami Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1381/2013 ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 390/2014¹,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo (Sąlygų reglamentas)²,
- atsižvelgdamas į 2021 m. liepos 20 d. Komisijos komunikatą „2021 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita. Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje“ (COM(2021)0700),
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 23 d. Komisijos gaires dėl ES taisyklių dėl padėjimo neteisėtai atvykti, vykti tranzitu ir apsigyventi apibrėžimo ir prevencijos įgyvendinimo³,
- atsižvelgdamas į 2020 m. birželio mėn. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto grupės dėl pagrindinių teisių ir teisinės valstybės principų ataskaitą „2018–2019 m. nacionaliniai pokyčiai iš pilietinės visuomenės perspektyvos“,
- atsižvelgdamas į 2018 m. sausio 17 d. ES pagrindinių teisių agentūros (FRA) ataskaitą „Sunkumai, su kuriais susiduria pilietinės visuomenės organizacijos, vykdančios veiklą

¹ OL L 156, 2021 5 5, p. 1.

² OL L 433 I, 2020 12 22, p. 1.

³ OL C 323, 2020 10 1, p. 1.

žmogaus teisių srityje ES“, šios agentūros 2020 m. paskelbtus biuletenius dėl COVID-19 pandemijos poveikio pagrindinėms teisėms Europos Sąjungoje ir kitas ataskaitas, duomenis ir priemones, ypač į Europos Sąjungos pagrindinių teisių informacinę sistemą (EFRIS),

- atsižvelgdamas į 2021 m. rugsėjo 22 d. FRA ataskaitą „Pilietinės erdvės apsauga ES“,
- atsižvelgdamas į 2015 m. sausio 1 d. Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos (ESBO) Demokratinių institucijų ir žmogaus teisių biuro (ODIHR) ir Venecijos komisijos bendras gaires dėl asociacijų laisvės,
- atsižvelgdamas į 2019 m. vasario 11 d. Europos Tarybos ataskaitą „Mažėjanti pilietinės visuomenės veiklos erdvė: poveikis jaunimui ir jaunimo organizacijoms“ (angl. Shrinking space for civil society: the impact on young people and their organisations),
- atsižvelgdamas į 2019 m. liepos 8 d. ESBO ODIHR ir Venecijos komisijos gaires dėl teisės laisvai rinktis į taikius susibūrimus,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 23 d. Jungtinių Tautų (JT) rekomendacijas dėl pilietinės erdvės apsaugos ir skatinimo,
- atsižvelgdamas į 1998 m. gruodžio 9 d. JT Deklaraciją dėl asmenų, grupių ir visuomenės organų teisės ir atsakomybės remti ir ginti visuotinai pripažintas žmogaus teises ir pagrindines laisves,
- atsižvelgdamas į 2011 m. rugsėjo 12 d. JT Žmogaus teisių komiteto bendrąją pastabą Nr. 34 dėl 19 straipsnio „Įsitikinimų ir saviraiškos laisvės“,
- atsižvelgdamas į 2020 m. rugsėjo 17 d. JT Žmogaus teisių komiteto bendrąją pastabą Nr. 37 dėl 21 straipsnio „Teisė rengti taikius susirinkimus“,
- atsižvelgdamas į 1998 m. birželio 25 d. Europos ekonomikos komisijos Konvenciją dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais (Orhuso konvencija) ir 2021 m. spalio 21 d. Sprendimą VII/9 dėl greitojo reagavimo mechanizmo sprendžiant su Orhuso konvencijos 3 straipsnio 8 dalimi susijusius atvejus,
- atsižvelgdamas į JT rezoliucijas Nr. 2250 (2015), 2419 (2018) ir 2535 (2020) dėl jaunimo, taikos ir saugumo,
- atsižvelgdamas į 1998 m. JT deklaraciją dėl žmogaus teisių gynėjų,
- atsižvelgdamas į 2007 m. spalio 10 d. Europos Tarybos Ministrų Komiteto rekomendaciją valstybėms narėms dėl nevyriausybinių organizacijų Europoje teisinio statuso,
- atsižvelgdamas į 2019 m. gegužės 16 d. Europos Tarybos žmogaus teisių komisaro pareiškimą „Ginkime LGBTI gynėjus“,
- atsižvelgdamas į 2019 m. kovo 20 d. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto (EESRK) nuomonę „Atspari demokratija pasitelkiant tvirtą ir įvairialypę pilietinę visuomenę“,

- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 19 d. EESRK nuomonę „Pilietinės visuomenės organizacijų finansavimas ES lėšomis“,
- atsižvelgdamas į Europos Tarybos platformos žurnalistikos apsaugai ir žurnalistų saugumui skatinti organizacijų partnerių 2020 m. metinę ataskaitą,
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 2 d. Komisijos komunikatą „Pagrindinių teisių chartijos taikymo ES stiprinimo strategija“ (COM(2020)0711),
- atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 3 d. Komisijos komunikatą dėl Europos demokratijos veiksmų plano (COM(2020)0790),
- atsižvelgdamas į 2017 m. spalio 3 d. savo rezoliuciją dėl mažėjančios pilietinės visuomenės erdvės problemos sprendimo besivystančiose šalyse¹,
- atsižvelgdamas į 2018 m. balandžio 19 d. savo rezoliuciją dėl poreikio parengti Europos vertybių priemonę siekiant remti pilietinės visuomenės organizacijas, propaguojančias pagrindines vertybes Europos Sąjungoje vietos ir nacionaliniu lygmeniu²,
- atsižvelgdamas į 2018 m. lapkričio 14 d. savo rezoliuciją dėl poreikio sukurti visapusišką ES mechanizmą, skirtą demokratijai, teisinei valstybei ir pagrindinėms teisėms apsaugoti³,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. spalio 7 d. rezoliuciją dėl ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmo sukūrimo⁴,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 13 d. rezoliuciją dėl COVID-19 priemonių poveikio demokratijai, teisinei valstybei ir pagrindinėms teisėms⁵,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją „Žiniasklaidos laisvės stiprinimas: žurnalistų apsauga Europoje, neapykantos retorika, dezinformacija ir platformų vaidmuo“⁶,
- atsižvelgdamas į savo 2020 m. lapkričio 26 d. rezoliuciją dėl 2018–2019 m. metinio pranešimo dėl pagrindinių teisių padėties Europos Sąjungoje⁷,
- atsižvelgdamas į 2021 m. birželio 24 d. rezoliuciją dėl Komisijos 2020 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos⁸,
- atsižvelgdamas į savo 2022 m. vasario 17 d. pranešimą dėl Europos tarpvalstybinių asociacijų ir ne pelno organizacijų statuto⁹,

¹ OL C 346, 2018 9 27, p. 20.

² OL C 390, 2019 11 18, p. 117.

³ OL C 363, 2020 10 28, p. 45.

⁴ OL C 395, 2021 9 29, p. 2.

⁵ OL C 415, 2021 10 13, p. 36.

⁶ OL C 425, 2021 10 20, p. 28.

⁷ OL C 425, 2021 10 20, p. 107.

⁸ OL C 81, 2022 2 18, p. 27.

⁹ Priimti tekstai, P9_TA(2022)0044.

- atsižvelgdamas į 2021 m. lapkričio 11 d. savo rezoliuciją „Demokratijos ir žiniasklaidos laisvės bei pliuralizmo stiprinimas ES: netinkamas civilinės ir baudžiamosios teisės veikslių naudojimas siekiant užtildyti žurnalistus, NVO ir pilietinę visuomenę“¹,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 54 straipsnį,
 - atsižvelgdamas į Teisės reikalų komiteto nuomonę,
 - atsižvelgdamas į Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komiteto pranešimą (A9-0032/2022),
- A. kadangi Sąjunga grindžiama ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintomis vertybėmis ir šios vertybės yra bendros valstybėms narėms; kadangi ES sutarties 11 straipsnio 2 dalyje ir SESV 15 straipsnio 1 dalyje pabrėžiama pilietinio dialogo svarba siekiant Sąjungos tikslų;
 - B. kadangi pilietinės visuomenės organizacijos yra nuo valstybinių institucijų ir komercinių interesų nepriklausomos ne pelno siekiančios organizacijos, kurių veikla padeda užtikrinti ES sutarties 2 straipsnyje nustatytas ES vertybes ir pagrindines teises; kadangi pilietinės visuomenės organizacijų formos yra įvairios, pvz., asociacijos ir fondai; kadangi žmogaus teisių gynėjai, aktyvistai ir neformalios grupės taip pat yra esminiai pilietinės visuomenės veikėjai;
 - C. kadangi tarpsektorinis požiūris yra labai svarbus siekiant suprasti ir sėkmingai spręsti pažeidžiamų piliečių problemas, su kuriomis jie susiduria dalyvaudami pilietinėje visuomenėje;
 - D. kadangi daugybė pilietinės visuomenės organizacijų stengiasi išgyventi ir susiduria su finansavimo problemomis, o tai gali labai trukdyti jų veiksmingumui ir gebėjimui vykdyti savo įgaliojimus;
 - E. kadangi pilietinė erdvė – teisės ir politikos sistema, kurioje žmonės ir grupės, pasinaudodami teise reikšti nuomonę, teise gauti informaciją, teise laisvai rinktis į susirinkimus, jungtis į asociacijas ir dalyvauti tarpusavio dialoge ir dialoge su valdžios institucijomis, gali prasmingai dalyvauti politiniame, ekonominiame, socialiniame ir kultūriniame savo visuomenės gyvenime;
 - F. kadangi minties ir žodžio laisvės, įskaitant jų įgyvendinimą internetinėje erdvėje, yra kiekvienos laisvos ir demokratinės visuomenės pamatas; kadangi pilietinis aktyvizmas yra iš tiesų veikiančios demokratijos, kurioje saugomos ir gerbiamos mažumų teisės, pagrindas; kadangi pilietinės visuomenės organizacijų turi turėti teisę dalyvauti sprendžiant politinius ir viešo gyvenimo klausimus, nepaisant to, ar jų pozicija dera su vyriausybės politika ar jos pasisako už teisės aktų pakeitimą;
 - G. kadangi asociacijų laisvė yra vienas esminių demokratinės ir pliuralistinės visuomenės pagrindų, nes ši laisvė leidžia piliečiams kartu veikti bendrų interesų srityje ir prisidėti prie tinkamo visuomeninio gyvenimo funkcionavimo; kadangi asociacijų laisvė apima ne tik gebėjimą kurti ar likviduoti asociaciją, bet ir gebėjimą užtikrinti tos asociacijos veikimą nepatiriant netinkamo valstybės kišimosi; kadangi gebėjimas ieškoti, užtikrinti ir naudoti lėšas yra esminis bet kurios asociacijos veikimo aspektas; kadangi asociacijos

¹ Priimti tekstai, P9_TA(2021)0451.

uždraudimas arba likvidavimas visada turėtų būti kraštutinė priemonė ir tokiems sprendimams turėtų būti taikomos teisių gynimo priemonės;

- H. kadangi teisė rinktis į taikius susirinkimus yra demokratijos pagrindas ir tai yra esminis veiksnys kuriant tolerantišką ir pliuralistinę visuomenę, kurioje įvairių įsitikinimų, skirtingą praktiką ar politiką taikančios grupės gali taikiai būti drauge; kadangi taikiems susirinkimams nustatant apribojimus ir palaikant viešąją tvarką jų metu privaloma laikytis teisėtumo, būtinumo, proporcingumo ir nediskriminavimo principų;
- I. kadangi teisė gauti informaciją yra būtina sąlyga rengiant informacija pagrįstus viešus debatus ir užtikrinant valdžios institucijų ir viešųjų įstaigų atsakomybę;
- J. kadangi kai kuriose valstybėse narėse, dažnai remiantis kova su dezinformacija apie COVID-19, apribota žodžio laisvė ir prieiga prie informacijos; kadangi terorizmo arba neapykantos retorikos prevencijos priemonėmis neturėtų būti netinkamai ribojama saviraiškos laisvė; kadangi strateginiai ieškiniai dėl visuomenės dalyvavimo taip pat buvo nukreipti prieš pilietinės visuomenės organizacijas, žmogaus teisių gynėjus ir aktyvistus, dirbančius aplinkos, teisinės valstybės, LGBTIQ+ asmenų ir moterų teisių srityse keliose valstybėse narėse; kadangi tai daro stiprų neigiamą poveikį žodžio laisvei ir visuomenės aktyvumui;
- K. kadangi kai kurios valstybės narės naikina asociacijų laisvę vykdydamos reformas, dėl kurių pilietinės visuomenės organizacijoms kyla išregistravimo rizika, arba nustatomi pernelyg sudėtingi administraciniai procesai, be kita ko, įskaitant netinkamą kovos su pinigų plovimu priemonių ar politikos, kuria ribojama teisė užsiimti gynimo veikla, taikymą;
- L. kadangi kai kurios valstybės narės, tyčia siekdamos sumažinti pilietinę erdvę, nustatė apribojimus, be kita ko, taip pat ėmėsi teisinio, administracinio ir fiskalinio priekabiavimo veiksnių, kriminalizavo ir vartojo neigiamą retoriką, taip siekdamos stigmatizuoti ir diskredituoti pilietinės visuomenės organizacijas ir sumažintų jų galimybę atlikti jų teisėtą darbą; kadangi neapykantos retorika, tiek interneto erdvėje, tiek ne internete, žodinis ir fizinis priekabiavimas ir išpuoliai taip pat kyla iš nevalstybinių subjektų; kadangi pilietinės visuomenės organizacijos ir žmogaus teisių gynėjai, dirbantys teisinės valstybės, skaidrumo ir korupcijos, moterų teisių, taip pat lytinės ir reprodukcinės sveikatos bei teisių, aplinkos klausimų ir mažumų apsaugos ir LGBTIQ+ bendruomenės teisių apsaugos bei žiniasklaidos ir saviraiškos laisvės srityse, taip pat teikiančios pagalbą migrantams ir prieglobsčio prašytojams ir dalyvaujančios paieškos ir gelbėjimo operacijose, patiria ypač didelę grėsmę;
- M. kadangi pilietinės erdvės apribojimai kaimyninėse šalyse sukelia pasekmių ir daro poveikį taip pat pilietinės visuomenės būklei Europos Sąjungoje;
- N. kadangi kai kurios nacionalinės pilietinės visuomenės organizacijos, kurios veikia kaip sergėtojos, visų pirma vykdydamos stebėseną ir pranešdamos apie teisių ir laisvių pažeidimus, veikdamos kaip gynėjos ir atstovės bylose, tampa konkrečiais apribojimais, keršto priemonių ir sekimo taikiniais;
- O. kadangi LGBTIQ+ teisių gynėjų padėtį Europoje Europos Tarybos Žmogaus teisių komisaras apibūdino kaip keliančią susirūpinimą ir pranešė apie keletą priekabiavimo internete ir atsijungus nuo interneto atvejų, smurtinius išpuolius, neapykantos

kampanijas ir grasinimus mirtimi valstybėse narėse ir kaimyninėse šalyse; kadangi ši tendencija yra susijusi su nepagrįstu kaltės suvertimu kitoms mažumų grupėms ir ji prieštarauja principui, pagal kurį visi žmonės gimsta lygūs turėdami orumą ir teises;

- P. kadangi geri valstybės ir jos piliečių santykiai reiškia, kad visi piliečiai, įskaitant vaikus ir jaunimą, turėtų turėti galimybę dalyvauti diskusijose ir daryti įtaką viešajai politikai; kadangi demokratija klestės tik tuo atveju, jei visi tikės demokratinėmis sistemomis ir jei piliečių akimis institucijos bus patikimos;
- Q. kadangi kai kurios valstybės narės apribojo pilietinės visuomenės organizacijų galimybę įsitraukti į politinę veiklą; kadangi kitose valstybėse narėse pilietinės visuomenės organizacijų kaltinimai tuo, kad jos yra politinės, tapo jų stigmatizavimo ir teisėtumo neigimo įrankiu; kadangi kai kuriose valstybėse narėse pilietinės visuomenės organizacijų teisėtumo neigimas gali atrodyti susijęs su valstybinėmis arba žiniasklaidos įgyvendinamomis šmeižto kampanijomis; kadangi pilietinės visuomenės organizacijos praneša apie diskriminuojančią ir ribojančią finansavimo praktiką kai kuriose valstybėse narėse;
- R. kadangi kai kurios valstybės narės, siekdamos pilietinės visuomenės veikėjų savicenzūros ir atgrasyti juos nuo naudojimosi savo teisėmis, pasitelkia politiką ir praktiką, kuri turi neigiamą poveikį pilietinei erdvei; kadangi tokia politika dažnai apima neaiškias nuostatas, pagal kurias valdžios institucijoms paliekama didelė veiksmų laisvė ir neproporcingai didelės sankcijos; kadangi vien tikimybė, kad jos gali būti taikomos, gali paskatinti savicenzūrą net faktiškai jų netaikant;
- S. kadangi dauguma valstybių narių dėl būtinų saugaus atstumo laikymosi taisyklių apribojo teisę rinktis į taikius susirinkimus; kadangi kai kurios valstybės narės pastaraisiais metais priėmė įstatymus, kuriais ribojama teisė į taikų susirinkimą, ir nustatė reikalavimus dėl leidimų ir pranešimo; kadangi kai kurių valstybių narių teisės saugos institucijų įgaliojimai didėja ir tai kelia susirūpinimą dėl jų būtinumo ir proporcingumo;
- T. kadangi kai kuriose valstybėse narėse nepaprastosios padėties teisės aktai, priimti reaguojant į sveikatos krizę, buvo naudojami kaip pretekstas savavališkai riboti pagrindines teises bei laisves ir imtis griežtų priemonių pilietinės visuomenės ir kitokią nuomonę reiškiančių asmenų atžvilgiu; kadangi paaiškėjo, kad kai kuriais atvejais šios priemonės neatitiko būtinumo, proporcingumo, taikymo laiko apribojimo ir nediskriminavimo reikalavimų, o tai reiškia, kad jokie tokie priemonėmis nustatomi pagrindinių teisių ir laisvių apribojimai negali būti laikomi legitimiais ir teisėtais; kadangi su pilietinės visuomenės organizacijomis nebuvo konsultuojamasi kuriant neatidėliotinas priemones, nepaisant aktyvaus jų vaidmens vietoje;
- U. kadangi plintant COVID-19 pandemijai pilietinės visuomenės organizacijos kaip niekad aktyviai dalyvavo siūlydamos pandemijos sprendimo būdus ir teikdamos paramą pažeidžiamoje padėtyje esantiems žmonėms; kadangi jaunimo organizacijos padarė teigiamą poveikį pandemijos metu kovojant su klaidinga informacija ir stiprinant pasitikėjimą viešosiomis įstaigomis; kadangi ilgalaikis pakankamas finansavimas ir institucinė parama pilietinei visuomenei krizės metu turi pridėtinę vertę;
- V. kadangi valdžios organizuojamų nevyriausybinų organizacijų (VONVO), kurių tam, kad jos nuolat remtų esančiųjų valdžioje politinį teisėtumą ir remtų vyriausybę viešuose

debatuose bei jai siekiant politinių tikslų, ir kurios prisistato kaip nepriklausomai reiškiančios savo nuomonę, atsiradimas yra viena rimčiausių pilietinės visuomenės organizacijų puolimo formų, dėl kurios – pakertant aktyvų pilietiškumą ir atimant galimybę gauti viešąjį finansavimą – kyla grėsmė pastarųjų egzistavimui;

- W. kadangi, nors pilietinės visuomenės organizacijos vis dažniau imasi ekonominės veiklos ir prisideda prie socialinės ekonomikos plėtojimo, nesiimama jokių teisėkūros veiksmų, kad būtų atvertas kelias jų veiklai ES lygmeniu; kadangi, nepaisant konkrečios Europos Sąjungos Teisingumo Teismo jurisprudencijos, nediskriminavimo ir laisvo kapitalo judėjimo principas tarpvalstybinio dovanojimo atvejais dar nėra visuotinai taikomas valstybėse narėse;
- X. kadangi pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimą kuriant teisės aktus ir formuojant politiką turėtų palengvinti šiuo tikslu nustatytos politinės sistemos, leidžiančios joms užmegzti dialogą su valdžios institucijomis; kadangi, nors nacionaliniu ir ES lygmeniu pažanga padaryta, pilietinis dialogas vis dar dažnai būna *ad hoc* procesas;
- Y. kadangi kai kuriose valstybėse narėse užsienio finansavimas yra tapęs teisinių ir politinių išpuolių taikiniu; kadangi užsienio finansavimą gaunančioms pilietinės visuomenės organizacijoms taikomi apribojimai prieštarauja Sąjungos teisei – SESV 63 straipsniui dėl laisvo kapitalo judėjimo ir Chartijai; kadangi byloje C-78/18¹ ESTT nusprendė, kad joje nagrinėtu įstatymu buvo pažeistas laisvas kapitalo judėjimas ir asociacijų laisvė;
- Z. kadangi Sąjunga pradėjo procesą įgyvendindama Europos žaliąjį kursą ir skaitmeninę pertvarką; kadangi šiam procesui bus reikalinga sveika pilietinė erdvė, kurioje piliečiai ir susijusios bendruomenės galės aiškiai įvardyti savo interesus, diskutuoti politinių sprendimų klausimais ir pasiekti naujus socialinius susitarimus;
- 1. tvirtina, kad pilietinės visuomenės organizacijos atlieka itin svarbų vaidmenį įgyvendinant ir apsaugant Sąjungos vertybes, nustatytas ES sutarties 2 straipsnyje, ir rengiant bei įgyvendinant ES teisę, politiką ir strategijas, įskaitant kovą su klimato kaita, skaitmeninę pertvarką ir atsigavimą po COVID-19 pandemijos; akcentuoja itin svarbų jų indėlį į informacija pagrįstas viešas diskusijas, aiškiai formuluojant visuomenės lūkesčius, pasirūpinant, kad pažeidžiami ir marginalizuoti žmonių būtų išgirsti, užtikrinant prieigą prie esminių paslaugų, užtikrinant ekspertines politikos kūrimo žinias, skatinant aktyvų pilietiškumą, atliekant demokratijos mokyklų funkciją, ir veikiant kaip būtiniems sergėtojams, vykdančioms valstybinių institucijų demokratine kontrolę ir užtikrinantiems atsakomybę už viešuosius veiksmus ir viešųjų lėšų naudojimą; todėl pripažįsta, kad pilietinė erdvė yra neatsiejama demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių dalis; todėl pabrėžia, kad Sąjunga turėtų įsipareigoti išsaugoti ir puoselėti pilietinę erdvę vietos, regioniniu, nacionaliniu ir Europos lygmenimis;
- 2. pabrėžia, jog norint, kad pilietinės visuomenės organizacijos klestėtų, pilietinė erdvė turi būti įgalinti ir saugi aplinka, nevaržoma nederamo kišimosi, bauginimo, persekiojimo ir atgrasomųjų tiek valstybinių, tiek nevalstybinių subjektų veiksmų;

¹ 2020 m. birželio 18 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje *Europos Komisija / Vengrija, C-78/18, ECLI:EU:C:2020:476*.

primena valstybėms narėms jų teigiamą pareigą užtikrinti pilietinės visuomenės organizacijoms palankią aplinką, įskaitant galimybę naudotis skaidriais finansavimo mechanizmais bei pilietinio dialogo mechanizmais, laikantis tarptautinių žmogaus teisių standartų dėl asociacijų, saviraiškos ir susirinkimų laisvės, kurie buvo dar kartą patvirtinti Chartijoje; atkreipia dėmesį į žiniasklaidos pliuralizmo svarbą užtikrinant, kad pilietinės visuomenės organizacijos gebėtų pareikšti nuomonę visuomenėje, taigi ir prisidėti prie viešų debatų;

3. perspėja, kad pilietinė erdvė traukiasi visoje ES, nes griebiamasi politikos, kurią įgyvendinant varžoma pilietinės visuomenės organizacijų veikla, jų galimybės gauti tvarų finansavimą ir dalyvauti priimant sprendimus; smerkia bet koki pilietinės visuomenės organizacijų bauginimą, šmeižimą, stigmatizavimą, kriminalizavimą ir nepagrįstą kaltės dėl įvairių nesėkmių joms suvertimą; pabrėžia, kad tokie veiksmai kenkia aktyviai pilietybei ir galimybei pareikšti kritinę nuomonę, taigi ir viešiemis debatams ir esminėms demokratijos vertybėms;
4. pažymi, kad COVID-19 pandemija dar labiau išryškino daugelį esamų problemų, su kuriomis susiduria pilietinės visuomenės organizacijos, kaip matyti iš FRA 2021 m. ataskaitos, kurioje nustatyta, kad 57 proc. nacionalinių ir vietos organizacijų manymu padėtis, palyginti su ankstesniais metais, pablogėjo arba labai pablogėjo; susirūpinęs pažymi, kad kai kurios vyriausybės pasinaudojo pandemija, kad apribotų pilietinę erdvę ir priimtų prieštarigus įstatymus bei diskriminacines priemones, ne visada susijusias su pandemija, kai tuo tarpu visuomenė turėjo mažai galimybių susitelkti, pavyzdžiui, dalyvauti viešose diskusijose ir naudotis žodžio, susirinkimų ir asociacijų laisve;
5. pritaria Komisijai, kad erdvės, reikalingos pilietinei visuomenei veikti, mažėjimas yra grėsmės teisinei valstybei ženklas; palankiai vertina tai, kad Komisija, rengdama metinę teisinės valstybės principo taikymo ataskaitą, tikrina aplinką, kurioje veikia pilietinė visuomenė, be to, Komisija teisingai nurodo, kad teisinė valstybė negali veikti be gyvybingos pilietinės visuomenės, veikiančios saugioje ir įgalinančioje aplinkoje; todėl primygtinai ragina Komisiją sustiprinti ir struktūrizuoti savo vykdomą pilietinės erdvės padėties valstybėse narėse stebėseną sukuriant Europos pilietinės erdvės indeksą, pagrįstą esamomis pilietinės erdvės vertinimo sistemomis, ir savo metinėje teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje skiriant pilietinei erdvei visavertį skyrių, į kurį būtų įtrauktos konkrečiai šaliai skirtos rekomendacijos, kuriose taip pat visapusiškai turėtų būti aptartos pagrindinės teisės; ragina Komisiją sistemiškai pasinaudoti FRA ataskaitomis ir jose semtis metodinių patarimų;
6. teigiamai vertina tai, kad Komisija yra pripažinusi pilietinės visuomenės svarbą ne vienoje ES politikos srityje ir finansavimo programose; tačiau pabrėžia, kad dėl šio požiūrio fragmentiškumo menkai prisidedama prie faktinio pilietinės visuomenės organizacijų padėties vietoje gerėjimo;
7. todėl primygtinai ragina Komisiją priimti visapusišką pilietinės visuomenės strategiją, kuria būtų siekiama apsaugoti ir plėsti pilietinę erdvę Sąjungoje ir kuri apimtų visas esamas priemones, pagal kurias būtų užpildytos stebėsenos, paramos ir apsaugos spragos bei išties politiškai pripažintas nepaprastai svarbus vaidmuo, kurį pilietinės visuomenės organizacijos atlieka užtikrinamos demokratinėms vertybėms laikymasi ir politikos įgyvendinimą, kartu aiškiai susiejant stebėsenos ir ataskaitų teikimo priemones su ES vykdymo mechanizmais, siekiant užtikrinti, kad laiku ir veiksmingai būtų imtasi tolesnių veiksmų; ragina Komisiją išnagrinėti iniciatyvas, kuriomis siekiama stiprinti

pilietinės visuomenės organizacijoms prieinamus paramos tinklus;

8. mano, kad pilietinės visuomenės strategijoje turėtų būti išdėstytos konkrečios priemonės, kuriomis bus saugoma ir stiprinama pilietinė erdvė, įskaitant:
 - a) minimalių standartų, taikomų teisinei ir administracinei pilietinės visuomenės aplinkai, nustatymą;
 - b) Europos tarpvalstybinių asociacijų ir ne pelno organizacijų statuto nustatymą;
 - c) Europos institucijų ir pilietinės visuomenės ryšių centrų įsteigimą;
 - d) nuoseklios prieigos prie politinių debatų užtikrinimą ir darbotvarkės, kurioje Sąjungos lygmeniu nustatomos ES institucijų procedūros, laikantis ES Sutarčių ir taisyklių;
 - e) prieigos prie Sąjungos politikos stebėsenos ir Sąjungos biudžeto vykdymo stiprinimą;
 - f) lanksčios prieigos prie Sąjungos finansavimo plėtimą;
9. ragina Tarybą ir Komisiją užtikrinti Sąjungos vidaus ir išorės politikos nuoseklumą pilietinės erdvės apsaugos ir įgalinimo srityje, įskaitant vidaus gairių dėl žmogaus teisių gynėjų priėmimą, kurios turėtų atitikti ES išorės veiksams taikomas gaires;

Įgalinanti reglamentavimo ir politinė aplinka be atgrasomųjų veiksmų, grėsmių ir išpuolių

10. pabrėžia, kad pilietinės visuomenės organizacijų galimybės veikti priklauso nuo to, ar užtikrinama įgalinanti teisinė ir politinė aplinka, ir ypač nuo to, ar galima naudotis asociacijų, taikių susirinkimų ir saviraiškos laisvėmis, taip pat teise dalyvauti visuomeniniame gyvenime; primygtinai ragina valstybes nares užtikrinti, kad šiomis teisėmis būtų naudojamosi laikantis Europos ir tarptautinės teisės ir standartų, įskaitant Europos žmogaus teisių konvenciją, 2018 m. lapkričio 28 d. Europos Tarybos Ministrų komiteto rekomendaciją valstybėms narėms dėl būtinybės stiprinti pilietinės visuomenės erdvės apsaugą ir propagavimą Europoje, Tarptautinį pilietinių ir politinių teisių paktą, JT deklaraciją dėl žmogaus teisių gynėjų ir JT rekomendacijas dėl pilietinės erdvės apsaugos ir skatinimo, ir pasinaudoti galimybe prašyti Venecijos komisijos pateikti nuomones dėl planuojamų teisės aktų;
11. primena nepriklausomos, nešališkos, profesionalios ir atsakingos žurnalistikos svarbą pranešant apie pilietinės visuomenės organizacijų veiklą tiek privačioje, tiek visuomeninėje žiniasklaidoje, taip pat prieigos prie viešosios informacijos svarbą – tai yra pagrindiniai demokratinė valstybių ramsčiai, grindžiami teisinės valstybės principu;
12. apgailestauja dėl didėjančio žiniasklaidos priemonių nuosavybės sutelkimo, dėl kurio nukenčia pliuralizmas, nepriklausomumas ir sąžiningas viešasis atstovavimas pilietinės visuomenės organizacijų idėjoms ir veiksams; primena, kad nepriklausoma ir atsakinga žurnalistika ir prieiga prie pliuralistinės informacijos yra pagrindiniai demokratijos ramsčiai ir kad pilietinės visuomenės veiksmai ir indėlis yra gyvybiškai svarbūs bet kokios demokratijos klestėjimui; ragina valstybes nares užtikrinti ir išlaikyti žiniasklaidos nepriklausomumą nuo politinio ir ekonominio spaudimo, garantuoti žiniasklaidos pliuralizmą ir užtikrinti skaidrumą; ragina Komisiją, siekiant stiprinti

žiniasklaidos pliuralizmą, pasiūlyti ES masto žiniasklaidos nuosavybės taisykles, papildančias žiniasklaidos nuosavybės skaidrumo taisykles, kaip būtinausius reikalavimus būsimame Žiniasklaidos laisvės akte;

13. mano, kad PVO indėlis į bendrąją rinką ir socialinę ekonomiką bei jų vaidmuo įgyvendinant ES politiką ir puoselėjant jos vertybes, įtvirtintas ES sutarties 2 straipsnyje, yra tvirtas argumentas šalinti jų veiklos ES lygmeniu kliūtis; todėl ragina Komisiją, kad būtų pasiektas šis tikslas, reaguoti tinkamomis priemonėmis, įskaitant pasiūlymus dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų; pabrėžia, kad tokiuose teisės aktuose ne tik turėtų būti numatyta elementari PVO apsauga, bet ir galėtų būti sudarytos vienodos sąlygos, leidžiančios joms išnaudoti visą savo potencialą;
14. ragina Komisiją į savo poveikio vertinimus įtraukti sistemingą pilietinės erdvės tikrinimą, nustatant aiškius kriterijus, apibrėžiančius, kas yra pilietinei visuomenei palanki erdvė, grindžiamus tarptautiniais žmogaus teisių standartais, susijusiais su asociacijų, žodžio ir susirinkimų laisve, kurie buvo dar kartą patvirtinti Chartijoje, siekiant apsaugoti pilietinę erdvę nuo neigiamo planuojamų teisės aktų poveikio; ragina Komisiją, kai nustatoma rizika, bendradarbiaujant su pilietine visuomene, nustatyti būtinas apsaugos priemones ir parengti įgyvendinimo valstybėse narėse gaires;
15. ragina Komisiją peržiūrėti ir stebėti, kaip įgyvendinami ES teisės aktai, siekiant užtikrinti, kad nebūtų daromas neigiamas poveikis pilietinei erdvei ir būtų taikomos taisomosios priemonės, jei jis daromas; ragina valstybes nares priimti panašias taisomasias priemones nacionaliniu lygmeniu;
16. ragina Komisiją pasinaudoti savo įgaliojimais pagal Sutartis ir pasiūlyti ES teisės aktą, siekiant pašalinti trūkumus ir spręsti problemas, su kuriomis susiduria pilietinės visuomenės subjektai Sąjungoje, įskaitant minimalius PVO registravimo, veiklos ir finansavimo standartus ir procedūrines apsaugos priemones nuo strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo, taip pat pateikti gaires, kaip panaudoti ES teisės aktus, kad pilietinė visuomenė būtų geriau apsaugota;
17. mano, kad ES tarpvalstybinių asociacijų ir ne pelno organizacijų statusas galėtų suteikti papildomą apsaugą pilietinės visuomenės organizacijoms, kurios susiduria su nepagrįstomis steigimo ir veiklos kliūtimis;
18. ragina valstybes nares gerbti teisę laisvai rinktis į taikius susirinkimus, kuri gali būti ribojama tik laikantis būtinumo ir proporcingumo principų ir taikytinų teisės aktų; įspėja dėl teisėsaugos institucijų įgaliojimų vykdant susirinkimų priežiūrą išplėtimo kai kuriose valstybėse narėse; smerkia bet kokią neproporcingą jėgos naudojimą prieš protestuotojus ir jų kriminalizavimą, baudžiamąjį persekiojimą bei sekimą; ragina valstybes nares nedelsiant panaikinti įstatymus ir kitus teisės aktus, kuriais didinamas smurto prieš demonstrantus naudojimas ir ribojama demonstracijų laisvė; ragina Komisiją parengti gaires taikių susirinkimų laisvei apsaugoti, kurios būtų taikomos tiek ekstremaliosios visuomenės sveikatos situacijos atveju, tiek įprastu laiku;
19. atkreipia dėmesį į tai, kad nuo to laiko, kai prasidėjo pandemija, nemaža dalis visuomeninės veiklos buvo perkelta į internetą; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti saviraiškos laisvę, kovoti su bet kokios formos neapykantą kurstančiomis kalbomis ir didinti informuotumą apie neapykantą kurstančią kalbą ir apie jos keliamą pavojų demokratijai ir asmenims, ypač internetiniuose socialiniuose tinkluose;

20. perspėja dėl neigiamų politikos ir retorikos, darančių atgrasomąjį poveikį pilietinei erdvei, padarinių; ragina Komisiją užtikrinti, kad atgrasomojo poveikio analizė taptų kertiniu jos kasmetinės teisinės valstybės principo taikymo ataskaitos aspektu, remtis byla C-78/18, siekiant užginčyti priemones, dėl kurių atgrasoma nuo naudojimosi Chartijoje nustatytomis teisėmis, kai yra galimybių remtis panašiais principais, ir taikyti laikinas priemones, siekiant išvengti nepataisomos žalos, kol vyksta teisminė peržiūra;
21. smerkia tai, kad kai kuriose valstybėse narėse PVO atstovai dėl savo darbo patiria tiesioginius fizinius ir žodinius išpuolius, priekabiavimą ir grasinimus internete ir atsijungus nuo interneto; taip pat apgailestauja, kad poveikis psichikos sveikatai, kuri patiria šie atstovai, gali apimti perdegimą, depresiją, „pagalbą sukeltant traumą“ ir „nuovargį dėl gailėsčio“ ir kad psichologinis poveikis, kurį PVO atstovų darbas gali turėti jų sveikatai, yra nepakankamai iširtas; pabrėžia, kad vaikai ir jaunimas yra ypač pažeidžiami, nes jie negali pranešti apie neapykantos veiksmus ir priekabiavimą, nes neturi pakankamai žinių, kas yra priekabiavimas ir kaip bei su kuo spręsti šią problemą;
22. smerkia bet kokius grasinimus ir išpuolius prieš PVO ir žmogaus teisių gynėjus, kuriuos prieš PVO ir žmogaus teisių gynėjus vykdo valstybės valdomi ir su ja susiję subjektai, įskaitant neigiamą ir stigmatizuojančią retoriką, nepagrįstą kaltės suvertimą ir teisinį, teisminį, administracinį ir fiskalinį priekabiavimą, ir smerkia valstybinių subjektų nesugebėjimą apsaugoti PVO ir žmogaus teisių gynėjus nuo tokių išpuolių ir grasinimų; lygiai taip pat smerkia visus nevalstybinių subjektų vykdomų išpuolių ir grasinimų atvejus, įskaitant strateginius ieškinius dėl visuomenės dalyvavimo, tačiau jais neapsiribojant;
23. nerimauja dėl to, kiek nedaug nacionaliniu lygmeniu pranešama apie išpuolius ir grasinimus PVO; ragina valstybes nares vienareikšmiškai pasmerkti tokius aktus, priimti veiksmingas prevencines priemones ir sistemingai, skubiai, išsamiai ir nešališkai tirti bet kokius susijusius įtarimus bei investuoti į valdžios institucijų mokymo programas siekiant, kad jos būtų geriau pasirengusios nagrinėti tokius atvejus; ragina Komisiją prisidėti prie tokių procesų teikiant rekomendacijas ir palengvinant keitimąsi geriausia patirtimi;
24. pabrėžia, kad geras pilietinės visuomenės, policijos ir atitinkamų institucijų bendradarbiavimas yra esminė priemonė spręsti pažeidžiamumo problemas ir nustatyti geriausią aktyvistų, pilietinės visuomenės ir pačios demokratijos apsaugos praktiką;
25. reiškia didelį susirūpinimą dėl padidėjusio smurto ir neapykantos, nukreiptų prieš organizacijas ir aktyvistus, dirbančius su religinėmis mažumomis arba kovos su rasizmu, feminizmo ir LGBTIQ+ teisių srityje;
26. primena, kad nepagrįstas kaltės suvertimas žmogaus teisių srityje, su mažumomis ir pažeidžiamomis grupėmis, kaip antai LGBTIQ+ asmenys, dirbančioms PVO, veikiau yra ne pavienis įvykis, bet sąmoningas ir laipsniškas pagrindinių teisių, saugomų pagal ES sutarties 2 straipsnį, silpninimas, be to, tai yra platesnio masto politinės darbotvarkės – kovos su lytiškumu kampanijos – sudedamoji dalis; ragina valstybes nares ypač atsargiai vertinti iniciatyvas, kuriomis bandoma iki ankstesnio lygio sumažinti įgytas teises, kurios buvo sukurtos siekiant užkirsti kelią asmenų diskriminacijai ir juos apsaugoti nuo jos bei skatinti lygybę;
27. ragina Komisiją informaciją apie išpuolius prieš žmogaus teisių gynėjus įtraukti į

pranešimus, teikiamus pagal Pamatinį sprendimą dėl kovos su tam tikromis rasizmo ir ksenofobijos formomis bei apraiškomis, susijusius su ES taisyklių ir priemonių, kuriomis siekiama apsaugoti nusikaltimų aukų teises, stebėseną ir vertinimą ir ES kovos su neapykantos retorika ir neapykantos nusikaltimais nuostatų peržiūra;

28. pažymi, kad Sąjungai dabar trūksta veiksmingų procedūrų, kurios padėtų tinkamai reaguoti tais atvejais, kai PVO praneš apie grėsmę demokratinei visuomenei ir pilietinei erdvei valstybėse narėse; ragina sukurti ES perspėjimo mechanizmą, kuris leistų PVO ir žmogaus teisių gynėjams pranešti apie išpuolius, registruoti perspėjimus, nustatyti tendencijas ir laiku suteikti tikslią paramą nukentėjusiesiems; mano, kad toks mechanizmas taip pat pagerintų ataskaitų teikimą Sąjungos lygmeniu, padėtų Komisijai atlikti metinį teisinės valstybės principų laikymosi vertinimą ir prisidėtų prie geresnio keitimosi informacija su Europos visuomene apskritai;
29. labai apgailestauja dėl to, kad Komisija ir Taryba atmetė Parlamento iniciatyvą sukurti ES demokratijos, teisinės valstybės ir pagrindinių teisių mechanizmą, kuris būtų reglamentuojamas pagal Parlamento, Komisijos ir Tarybos tarpinstitucinį susitarimą; primena, kad pilietinės erdvės stebėseną yra glaudžiai susijusi su demokratija ir pagrindinėmis teisėmis ir kad mechanizmas, skirtas ES sutarties 2 straipsnio stebėsenai užtikrinti, yra geriausia išsamaus požiūrio šiuo atžvilgiu priemonė;
30. ragina Komisiją pasinaudoti savo vykdymo užtikrinimo įgaliojimais valstybių narių, kurios netinkamai riboja pilietinę erdvę, pažeisdamos ES teisės aktus, atžvilgiu, įskaitant pažeidimo tyrimo procedūrą, teisinės valstybės principo sistemos, naujo Sąlygų reglamento ir ES sutarties 7 straipsnyje nustatytos procedūros taikymą; ragina Komisiją užtikrinti aktyvų pilietinės visuomenės dalyvavimą ir prasmingą indėlį į šiuos procesus ir kad būtų tinkamai apsaugoti teisėti galutinių gavėjų ir naudos gavėjų interesai;
31. dar kartą pabrėžia, kad valstybės narės neturėtų kriminalizuoti PVO registracijos, veiklos, finansavimo ir tarpvalstybinių veiksmų ar daryti jiems kitokios neigiamos įtakos; šiuo atžvilgiu yra susirūpinęs dėl ES nuostatų aiškinimo kai kuriose valstybėse narėse, kuris gali privesti prie PVO veiklos ir žmogaus teisių gynėjų kriminalizavimo, ypač migracijos srityje, dažnai prieštaraujančio Komisijos gairėms; prašo valstybių narių nutraukti neteisėtą paieškos ir gelbėjimo veiklos kriminalizavimą ir baudžiamąjį persekiojimą ir primygtinai ragina Komisiją šiuo klausimu aktyviai stebėti ir imtis veiksmų prieš atitinkamas valstybes nares; taip pat pakartoja, kad visi subjektai, kurie dirba su migrantais dėl humanitarinių priežasčių ir dalyvauja paieškos ir gelbėjimo veikloje, turi laikytis bendrųjų tarptautinės ir žmogaus teisių teisės principų ir taikytinų Europos ir nacionalinių teisės aktų, kurie atitinka šiuos principus;

Tvari ir nediskriminacinė prieiga prie išteklių

32. pažymi, kad iššūkiai, su kuriais susiduria pilietinės visuomenės organizacijos finansavimo srityje, apima pakankamų finansavimo šaltinių trūkumą, apsunkinančias administracines procedūras siekiant gauti finansavimą, finansavimo paskirstymo skaidrumo ir teisingumo stoką ir pernelyg griežtus tinkamumo kriterijus;
33. atkreipia dėmesį į JT rezoliucijos Nr. 2535 (2020) išvadas, būtent, kad aktyvesnis jaunimo dalyvavimas yra labai svarbus kuriant ir išlaikant taikią visuomenę;

34. atkreipia dėmesį į svarbų ir teigiamą jaunimo indėlį, kurį jis gali duoti ir duoda kuriant demokratinę ir taikią visuomenę; todėl ragina valstybes nares padidinti investicijas į jaunimą ir jaunimo organizacijas; toliau ragina tinkamai finansuoti programą „Erasmus+“, taip atkreipiant dėmesį į jos vaidmenį kuriant demokratinę Europą;
35. ragina Komisiją nustatyti esamas kliūtis ir pasiūlyti visapusišką priemonių ir rekomendacijų rinkinį ilgalaikiam, numatomam, tinkamam ir galimybes veikti suteikiančiam PVO finansavimui užtikrinti, įskaitant jų operatyvinės veiklos, susijusios su gynimu ir stebėseną, finansavimą; pažymi, kad ES turėtų finansuoti PVO vengdama biurokratinių priemonių;
36. mano, kad atvirumas ir skaidrumas turi yra svarbiausi užtikrinant PVO atskaitomybę ir visuomenės pasitikėjimą, nes jų paskirtis – užtikrinti teisėtą visuomenės vykdomą priežiūrą ir kad pranešimo reikalavimai išliktų būtini ir proporcingi; smerkia bet kokį piktnaudžiavimą skaidrumo priemonėmis siekiant stigmatizuoti kokias nors PVO;
37. pabrėžia, kad svarbu užtikrinti papildomus finansavimo šaltinius, be kita ko, iš visų lygmenų viešųjų institucijų, privačių, filantropinių ir atskirų paramos teikėjų, narystės mokesčių ir pajamų, gautų iš ekonominės veiklos, taip pat iš vietos, regioninių ir nacionalinių šaltinių, nes tai galėtų padėti PVO būti atsparioms bet kokiems galimiems vyriausybės išorės finansavimo apribojimams; ragina valstybes nares ir ES gerinti PVO teisinę aplinką ir sudaryti joms palankesnes sąlygas naudotis įvairiais finansavimo šaltiniais, įskaitant privatų ir užsienio finansavimą; pabrėžia, kad viešas finansavimas turėtų apimti visų tipų pilietinės visuomenės veiklą, įskaitant gynimo, bylinėjimosi ir sergėtojo veiklą, švietimą ir informuotumo didinimą, paslaugų teikimą, taip pat gebėjimų stiprinimą ir koalicijų kūrimą, kuris padeda skatinti ir apsaugoti Sąjungos vertybes, nustatytas ES sutarties 2 straipsnyje; ragina valstybes nares ir ES neapsiriboti projektų finansavimu ir teikti pagrindinės infrastruktūros finansavimą bei daugiamečius finansavimo ciklus, kad būtų užtikrintas pilietinės visuomenės tvarumas;
38. smerkia bet kokios formos politinę ar kitokią diskriminaciją skirstant viešąsias lėšas ir susijusias atgrasančias pasekmes; ragina valstybes nares šiuo atžvilgiu užtikrinti aiškias, skaidrias ir nediskriminuojančias procedūras; smerkia bet kokius prieigos prie finansavimo apribojimus, ypač taikomus PVO ir aktyvistams, dirbantiems moterų, LGBTIQ+ asmenų, mažumų, migrantų ir pabėgėlių teisių apsaugos srityje;
39. pabrėžia, kad konkrečioms su PVO susijusioms kampanijoms neturėtų būti taikomi finansavimo apribojimai remiantis tuo, kad jos sutampa su rinkimais arba kitomis politinėmis kampanijomis; pažymi, kad dažnai PVO prieinamoms lėšoms reikalingas bendras finansavimas, o tai savo ruožtu gali reikšti, kad naudos gavėjas turi surinkti reikiamų lėšų dalį iš kitų šaltinių, o tai gali pakenkti projektui arba organizacijos veiklai; todėl mano, kad reikiamo bendro finansavimo dalis turėtų būti pagrįstai apribota ir kad reikėtų atsižvelgti į skirtingas monetizavimo priemones;
40. apgailestauja dėl to, kad valdžios institucijos paveda pilietinės visuomenės organizacijoms teikti viešąsias paslaugas tokiose srityse kaip aprūpinimas būstu, sveikata, švietimas ir prieglobstis, nes tai peržengia subalansuoto valdžios institucijų bendradarbiavimo su ne pelno organizacijomis, kurios turi gerą darbo su atitinkamais asmenimis ir jų labai patirtį ir nėra remiamos pakankamais papildomais ištekliais, ribas; pabrėžia, kad atliekant tokią užsakomąją veiklą naudojami pilietinės visuomenės ištekliai valstybės įsipareigojimams vykdyti ir nepaliekama labai reikalingos erdvės

viešam pilietinės visuomenės organizacijų dalyvavimui pasitelkiant gynimą, strateginį bylinėjimąsi ir viešąjį švietimą;

41. reiškia didžiulį susirūpinimą dėl VONVO ir susijusios diskriminacinės bei dažnai neskaidrios viešo finansavimo praktikos atsiradimo; perspėja dėl žalingo jų poveikio demokratijai bei pilietinės visuomenės pliuralizmui ir įvairovei, suvokiamam PVO teisėtumui ir, savo ruožtu, piliečių norui būti pilietiškai aktyviais; ragina valstybes nares atlikti tyrimą dėl neapykantą kurstančių grupių ir imtis dėl jų veiksmų; pabrėžia, kad jos gali iškraipyti viešuosius debatus ir taip pakenkti pačiai demokratijos esmei;
42. ragina Komisiją nustatyti sąlygas ir procedūras, kurios padėtų užtikrinti, kad pilietinei visuomenei skirtos ES lėšos, nepaisant to, ar joms taikomas tiesioginis ar pasidalijamasis valdymas, būtų skiriamos tik organizacijoms, kurios yra visiškai nepriklausomos nuo bet kokios valdžios ir visapusiškai vadovaujasi ES sutarties 2 straipsnyje įtvirtintoms ES vertybėmis; primygtinai ragina Komisiją spręsti įtarimus dėl diskriminacinio ES finansavimo paskirstymo PVO ir imtis atitinkamų priemonių siekiant užtikrinti, kad ES finansavimu nebūtų remiamos vyriausybinės NVO (GONGO);
43. palankiai vertina Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programos priėmimą, įskaitant didesnę – 1,55 mlrd. EUR 2021–2027 m. laikotarpiu – biudžetą, ir pripažįsta, kad tai yra prasmingas atsakas į ES pilietinei visuomenei kylančius uždavinius ir pirmasis žingsnis kuriant sistemingesnę pagalbos ES PVO sistemą; ragina Komisiją aktyviai konsultuotis su PVO apibrėžiant darbo programas ir finansavimo mechanizmus, siekiant užtikrinti skaidrumą, lankstumą ir patogumą naudoti; teigiamai vertina papildomų dotacijų mechanizmus, numatytus pagal Sąjungos vertybių paprogramę; pabrėžia pakankamo finansavimo sergėjimo, gynimo ir bylinėjimosi veiklai, taip pat gebėjimų stiprinimui svarbą, nes tai padeda didinti PVO indėlį apsaugant ES vertybes ir pagrindines teises; ragina Komisiją užtikrinti, kad finansavimas būtų skirtas remti PVO įgyvendinant joms priskirtas užduotis ir vaidmenis įvairių sektorių politikos srityse; ragina skirti neatidėliotiną finansavimą ir praktinę paramą pilietiniams subjektams ir žmogaus teisių gynėjams, kuriems kyla jų pagrindinių teisių pažeidimo rizika;
44. ragina Komisiją padvigubinti pastangas skatinant PVO dalyvavimą Piliečių, lygybės, teisių ir vertybių programoje ir kituose centralizuotai valdomuose fonduose, įskaitant tolesnį supaprastinimą, lankstesnius tinkamumo finansuoti kriterijus ir tikslingą informavimą bei mokymą; ragina Komisiją sukurti praktikos valstybėse narėse stebėsenos struktūrą ir pateikti rekomendacijas siekiant paskatinti PVO dalyvavimą programose, kurioms taikomas pasidalijamasis valdymas; ragina Komisiją geriau įtraukti ir parengti PVO stebėti, kaip valstybės narės lygmeniu leidžiamos lėšos;
45. mano, kad biudžeto parama PVO visose ES programose turėtų būti ne tik suplanuota, bet ir skatinama bei remiama; apgailestauja, kad Europos ekonomikos gaivinimo priemonių rinkinyje be paramos įmonėms ir mažosioms ir vidutinėms įmonėms, nenumatyta tikslinga parama PVO; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti, kad PVO dalyvautų įgyvendinant ir stebint nacionalinius gaivinimo ir atsparumo planus ir kitus fondus, kuriems taikomas pasidalijamasis valdymas, ir patikrinti, ar nacionaliniai ekonomikos gaivinimo planai atitinka PVO finansavimo reikalavimus; ragina Komisiją užtikrinti, kad PVO nebūtų daromas neigiamas poveikis dėl finansavimo panaikinimo pagal Sąlygų reglamentą arba sąlygas, įtrauktas į fondus ir programas pagal daugiamečių finansinę programą arba ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę, pagal

kurias pagarba teisinės valstybės principams ir nediskriminavimo principui yra būtina sąlyga norint gauti finansavimą, nustatant konkrečias finansavimo skyrimo PVO sąlygas, pritaikytas prie aplinkos, kurioje jos veikia;

46. ragina Komisiją užtikrinti, kad ES lėšos būtų skiriamos tik organizacijoms, kurios yra visiškai nepriklausomos nuo bet kokios valdžios ir visapusiškai vadovaujasi ES vertybėmis;
47. smerkia kai kurių valstybių narių mėginimus įvesti iš užsienio gaunamo finansavimo apribojimus ir jų skleidžiamą susijusį politinį naratyvą bei priemones, kurias jos taiko siekdamos stigmatizuoti PVO arba trukdyti jų veiklai; primena, kad ESTT nustatė, jog tokiais apribojimais pažeidžiama kapitalo judėjimo laisvė ir asociacijų laisvė; ragina Komisiją šiuo atžvilgiu toliau pradėti pažeidimo tyrimo procedūras ir sistemingai prašyti taikyti laikinąsias priemones; ragina Komisiją išsiaiškinti visoje Sąjungoje finansavimui iš užsienio taikomus apribojimus, siekiant užtikrinti, kad visose valstybėse narėse būtų veiksmingai paisoma ESTT patvirtintų principų;
48. pabrėžia mokestinių paskatų svarbą didinant privatų aukojimą; ragina valstybes narės toliau tobulinti tokias schemas; ragina Komisiją apibendrinti geriausią patirtį ir parengti rekomendacijas; pripažįsta PVO nacionalinių taisyklių apmokestinimo ir kovos su pinigų plovimu srityje laikymosi svarbą, tačiau pabrėžia, kad tokiomis taisyklėmis ir apskritai finansavimo skaidrumo reikalavimais negalima piktnaudžiauti, siekiant ap sunkinti PVO veiklą arba sukurti neigiamą poveikį jų nariams ir rėmėjams;
49. primena, kad pagal tarptautinius asociacijų laisvės standartus reikalaujama, kad valdžios institucijos taikytų prezumpciją dėl PVO laisvės ieškoti finansavimo ir jį gauti iš bet kurio šaltinio ir dėl jų vykdomos veiklos teisėtumo, su apribojimų galimybe tik tuo atveju, jei jie nustatyti įstatymo, jais siekiama vieno ar daugiau teisėtų tikslų ir jie reikalingi demokratinėje visuomenėje siekiant atitinkamų tikslų;
50. ragina Komisiją parengti gaires dėl nediskriminavimo principo ir laisvo kapitalo judėjimo, taikomo tarpvalstybinėms aukoms; pabrėžia, kad visuomeninės naudos koncepcijos apibrėžties suderinimas sudarytų sąlygas abipusiam pripažinimui ir vienodam elgesiui atsižvelgiant į tarpvalstybines aukas ir naudą, susijusią su tokios visuomeninės naudos statusu; ragina ES lygmeniu apibrėžti naudos visuomenei sampratą: tai paskatintų tarpvalstybinės paramos skyrimą, nes taptų įmanomas naudos visuomenei statuso tarpusavio pripažinimas ir vienodas požiūris į susijusių pranašumus; kviečia Komisiją parengti priemones, kad būtų pašalintos kliūtys tarpvalstybinei filantropijai, ir užtikrinti vienodą aukų traktavimą visose valstybėse narėse, laikantis ESTT sprendimų;

Pilietinis dialogas ir dalyvavimas formuojant politiką

51. pabrėžia pilietinio dialogo svarbą formuojant informacija pagrįstą politiką ir pabrėžia, kad PVO atlieka svarbų vaidmenį kaip piliečių ir valdžios institucijų tarpininkai visais lygmenimis, užtikrindamos struktūrinį dialogą; pabrėžia svarbų PVO vaidmenį palaikant nuolatinį ryšį su piliečiais, įskaitant marginalizuotas ar pažeidžiamas grupes, ir pripažįsta jų ekspertines žinias, suteikia joms pagrindinį vaidmenį pilietiniame dialoge ir pabrėžia jų vaidmenį įgalinant labiausiai nutolusius asmenis dalyvauti ir išsakyti tai, kas jiems kelia rūpestį, kartu vykdant demokratinę viešųjų veiksmų kontrolę ir užtikrinant atskaitomybę už juos;

52. palankiai vertina teigiamus veiksmus, kurių buvo imtasi kai kuriose valstybėse narėse kartu su naujomis pilietinio dialogo strategijomis ir pilietinės visuomenės patariamaisiais komitetais tačiau smerkia praktiką, kuri sąmoningai trukdoma dalyvauti PVO, pvz., jų pašalinimas iš viešų procesų, neaiškių visiems taikomų įstatymų taikymas ir paspartinti parlamentiniai procesai išvengiant konsultacijų ir svarstymo įpareigojimų;
53. primena, kad su COVID-19 susijusių priemonių neatidėliotinumai dažnai dar labiau apribojo PVO galimybę dalyvauti priimant sprendimus; tačiau atkreipia dėmesį į pastangas, įdėtas kovojant su šia problema įvairiose valstybėse narėse;
54. apgailestauja, kad pilietinis dialogas neretai lieka *ad hoc* procesu; ragina valstybes nares kurti nuoseklias politikos sistemas, kuriomis būtų užtikrinami struktūrizuoti, nuspėjami ir ilgalaikiai procesai, įtraukus dalyvavimą bei sistemingą peržiūrą, ir skirti pakankamai išteklių, įskaitant lėšas atitinkamų pareigūnų mokymui; ragina Komisiją pateikti rekomendacijas, parengtas glaudžiai bendradarbiaujant su pilietine visuomene ir pagrįstas esamos praktikos analize;
55. mano, kad visos ES institucijos turėtų peržiūrėti savo bendradarbiavimo su PVO sąlygas, laikydamosi ES sutarties 11 straipsnio, kad užtikrintų vienodomis sąlygomis su kitais suinteresuotaisiais subjektais vykdomą atvirą, skaidrą, prasmingą ir nuolatinį dialogą su PVO; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę pateikti tarpinstitucinį susitarimą dėl pilietinio dialogo, kurio šalys būtų visos pagrindinės institucijos ir kuris apimtų visas Sąjungos politikos sritis ir daug sričių apimančius procesus, kaip antai pranešimas apie Sąjungos padėtį arba Konferencija dėl Europos ateities;
56. mano, kad šiuo atžvilgiu Parlamento pirmininkas taip pat turėtų paskirti vieną iš savo pirmininko pavaduotojų imtis atviro, skaidraus ir nuolatinio dialogo su PVO; ragina frakcijas parengti savo pilietinio dialogo struktūras;
57. ypač ragina Komisiją konsultacijų procese atkurti pusiausvyrą tarp įmonių ir kitų interesų, pvz., darbuotojų teisių, socialinių teisių ir aplinkos apsaugos, atstovų, ir užtikrinti apsaugos nuo nesąžiningos lobistinės veiklos, kuri nesuderinama su sąžiningu ir skaidriu dialogu, priemones;
58. ragina valstybes nares, apskritai ES institucijas ir ypač Komisiją užtikrinti, kad rengiant ar persvarstant teisės aktus, kurie gali turėti įtakos pilietinei erdvei ir laisvėms, būtų glaudžiai konsultuojamasi su pilietine visuomene;
59. pažymi, kad Komisijos pirmininko pavaduotojui priskirta pareiga palaikyti atvirą, skaidrą ir reguliary dialogą su pilietine visuomene; pabrėžia, kad ir toliau turėtų būti siekiama pilietinio dialogo praktikoje; ragina Komisiją visų pirma apsvarstyti galimybę kiekviename generaliniame direktorate įsteigti konkrečius informacinius punktus, kad pilietinė visuomenė galėtų palaikyti glaudžius ryšius su Komisijos pirmininko pavaduotoju; mano, kad labai svarbu, jog įvairioms PVO būtų suteiktas reikšmingas vaidmuo ekspertų grupėse ir Komisijai padedančiuose konsultaciniuose forumuose, šiuo tikslu taikant skaidrą atrankos procesą, ir dėmesį skirti pažeidžiamų ir nepakankamai atstovaujамų grupių interesus ginančioms PVO;
60. ragina Komisiją pasinaudoti nacionalinių programų, pagal kurias įgyvendinamos ES lėšos, rengimu ir ES strategijų bei veiksmų planų įgyvendinimu valstybėse narėse, siekiant paraginti valstybes nares taikyti veiksmingus PVO dalyvavimo ir pilietinio

dialogo mechanizmus; ragina stiprinti pilietinės visuomenės dalyvavimą Europos semestro procese ir stebėti Europos ekonomikos gaivinimo priemonių rinkinio įgyvendinimą;

61. palankiai vertina Europos jaunimo metų iniciatyvą, kuri suteikia galimybes toliau skatinti piliečių dalyvavimą ir dialogą demokratinėje visuomenėje;
62. įsipareigoja užtikrinti, kad dėl šio pranešimo būtų imamasi tolesnių veiksmų, ir ragina Komisiją ir Tarybą priimti tokį pat įsipareigojimą;

o

o o

63. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.